HOITOTIEDE 2026, 38 (1), 1

Pääkirjoitus: Elävä ja monipuolinen Hoitotiede-lehti

Keväinen tervehdys Hoitotiede-lehden toimitukselta! Uusi vuosi on käynnistynyt, mutta käännetään katse vielä viime vuoteen. Lehteen lähetettiin vuoden 2025 aikana arviointiin 50 käsikirjoitusta. Haluammekin kiittää kaikkia lehden vertaisarviointiprosessiin osallistuneita tutkijoita. Ilman teitä näitä tutkimusartikkeleita ei olisi saatu julkaistuiksi. Lähetetyt käsikirjoitukset vähenivät edellisestä vuodesta 15 käsikirjoituksella. Tutkimuksen tekeminen ei varmastikaan ole vähentynyt Suomessa, mutta suomalaisten hoitotieteen tutkijoiden tutkimusartikkeleita suunnataan enenevässä määrin kansainvälisiin lehtiin. Tämä on ymmärrettävää, tutkijat haluavat tutkimustuloksilleen mahdollisimman laajan lukijakunnan ja esimerkiksi yliopistojen dosentin arvon vaatimukset eivät juurikaan arvosta julkaisemista suomen kielellä. Myös rahoitushauissa englanninkieliset tutkimusartikkelit ovat arvokkaampia kuin suomen kielellä julkaistut artikkelit. Hoitotiede-lehden tulevaisuuden näkökulmasta laskeva trendi on huolestuttava. Toimitus toivookin, että viime vuoden määrä jää vain tilastolliseksi poikkeamaksi ja tänä vuonna saamme enemmän käsikirjoituksia vertaisarviointiprosessiin. Vuoden 2025 aikana julkaistiin yhteensä 21 tieteellistä vertaisarvioitua artikkelia ja kolme Puhutaan tieteestä -kirjoitusta. Näistä tieteellisistä artikkeleista lähes puolessa kohderyhmänä oli terveydenhuollon henkilöstö. Potilaan omaiset olivat kohderyhmänä kahdessa artikkelissa, kuten myös kansalaiset yleisesti. Hoitotyön opiskelijat, opettajat ja hoitotyön johtajat olivat kohderyhmänä kukin yhdessä artikkelissa. Potilaisiin kohdentui viime vuonna vain yksi julkaistu artikkeli, joka oli kirjallisuuskatsaus. Tähän epätasapainoon liittyen Hoitotiede-lehden toimitus sai juuri ennen muutaman lukijan allekirjoittaman vetoomuksen, jossa toivottiin Hoitotiede-lehteen enemmän hoitotyön ytimeen eli potilaan terveyden, toimintakyvyn ja elämänlaadun edistämiseen kohdistuvia tutkimuksia. Lisäksi vetoomuksessa nostettiin esiin tarve monipuolistaa suomalaista hoitotieteen kenttää lisäämällä määrällistä tutkimusta laadullisten tutkimusten rinnalle, sillä ammattilaisten kokemuksiin perustuva tutkimustieto ei yksin riitä osoittamaan hoitotyön vaikuttavuutta. Hoitotiede-lehden toimitus jakaa tämän näkemyksen ja kannustaa suomalaisia hoitotyön tutkijoita tarjoamaan potilaisiin liittyvää tutkimustaan myös suomen kielellä julkaistavaksi.

Tämä lehti koostuu neljästä tieteellisestä vertaisarvioidusta artikkelista, joista kolme käsittelee hoitotyön johtamista ja yksi ammattilaisten kokemuksia tekoälyn käyttöönotosta. Hyvinvointialueuudistus on tuonut merkittäviä muutoksia sosiaali- ja terveydenhuollon rakenteisiin, ja uudistuksen alkuvaihetta eletään yhä. Organisaatioiden sopeutuessa uusiin toimintamalleihin korostuvat johtajien kokemukset siitä, miten muutos on vaikuttanut heidän työhönsä ja millaista tukea he ovat saaneet tehtävänsä tueksi. Tässä numerossa kaksi empiiristä tutkimusta tarjoavat näkymän siihen, millaisena hoitotyön lähijohtajat kokevat organisaatiolta saamansa tuen hyvinvointialueiden ensimmäisen toimintavuoden jälkeen. Molemmissa tutkimuksissa tuki koetaan osin riittämättömäksi, ja muutokset näyttäytyvät epävarmuutta lisäävinä ja tiedonkulkua haastavina. Sosiaalista ja ammatillista tukea on saatavilla, mutta sen epätasaisuus sekä hyvinvoinnin tukemisen vähäisyys heijastuvat lähijoh-

tajien työssä jaksamiseen, erityisesti uransa alkuvaiheessa olevilla. Johtamista käsittelevä katsaus puolestaan tuo esiin itsensä johtamisen keskeisen merkityksen johtajien kasvulle, työhyvinvoinnille ja organisaatioiden toimivuudelle, mutta myös sen haavoittuvuuden työelämän jatkuvien vaatimusten keskellä. Neljäs artikkeli tarkastelee sosiaali- ja terveysalan ammattilaisten kokemuksia tekoälyn käyttöönotosta ja kuvaa, kuinka lupaavat mahdollisuudet kietoutuvat teknisiin, eettisiin ja organisatorisiin haasteisiin, joiden ratkaiseminen edellyttää koulutusta, läpinäkyvyyttä ja moniammatillista yhteistyötä.

Tässä lehdessä julkaistaan jälleen viime kesän jälkeen väitelleiden tiedot. Toimitus onnittelee jokaista uutta tohtoria ja toivottaa teidät tervetulleeksi Hoitotiede-lehden arvioitsijoiksi. Toivomme, että uudet väitelleet tutkijat rekisteröityisivät lehden sivuilla arvioitsijoiksi ja että jo aiemmin rekisteröityneet päivittäisivät yhteystietonsa sekä omaa asiantuntijuuttaan (sisällöllistä ja menetelmällistä) kuvaavat asiasanat. Näin saamme ohjattua käsikirjoitukset mahdollisimman parhaille ja osaaville arvioitsijoille myös tänä vuonna.

Keväisin terveisin Tampereelta,

Satu Kajander-Unkuri
Päätoimittaja

Riikka Ikonen
Toimitussihteeri